

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov **1/ T.** a **2/ E.**, bývajúcich v Z., oboch zastúpených JUDr. Š., advokátom so sídlom v I., proti žalovaným **1/ S.**, so sídlom v B., **2/ S.**, so sídlom v B., **3/ N.**, so sídlom v B., **4/ G.**, so sídlom v B., **o náhradu škody**, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 19 C 124/2004, na dovolanie žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 7. februára 2008 sp. zn. 6 Co 149/2007, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalovaným 1/ až 4/ nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Bratislava I rozsudkom z 26. apríla 2006 č.k. 19 C 124/2004-67 v spojení s opravným uznesením tohto súdu z 27. novembra 2006 č.k. 19 C 124/2004-83 zamietol žalobu, ktorou sa žalobcovia 1/ a 2/ domáhali, aby žalovaným 1/ až 4/ bola uložená povinnosť zaplatiť im náhradu škody vo výške 850 000 Sk, ktorá im mala byť spôsobená nesprávnym úradným postupom štátu a jeho orgánov v zmysle zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom (ďalej len „zákon č. 58/1969 Zb.“). Súd prvého stupňa vychádzal z toho, že právny predchodca žalobcov M. uzavrel 28. novembra 2001 so spoločnosťou H., o.c.p., a.s. zmluvu o tichom spoločenstve, na základe ktorej jej poskytol vklad tichého spoločníka zúčastňujúceho sa na podnikaní vo výške 500 000 Sk s tým, že mu po uplynutí dohodnutého času bude vyplatený vklad zvýšený o úrok vo výške 25 % ročne. Právny predchodca žalobcov s uvedenou spoločnosťou uzavrel 28. januára 2002 aj zmluvu o pôžičke, ktorou jej požičal 350 000 Sk s tým, že mu bude vrátená celá táto suma zvýšená o úrok 31 % ročne. Súd prvého stupňa sa nestotožnil s názorom žalobcov, že za majetkovú ujmu vo výške 850 000 Sk, ktorá vznikla žalobcom (ich právnenému predchodcovi) v dôsledku nedodržania záväzkov spoločnosti H., o.c.p., a.s. nesie zodpovednosť štát a jeho orgány v zmysle zákona č. 58/1969 Zb. Podľa

právneho názoru súdu boli úkonmi právneho predchodcu žalobcov a spoločnosti H., o.c.p., a.s. založené súkromnoprávne vzťahy, do ktorých štát nemal oprávnenie zasahovať. Štát mal v zmysle zákona č. 385/1999 Z.z. o kolektívnom investovaní oprávnenie vykonávať dohľad a prípadne aj ukladať sankcie na dosiahnutie nápravy, len ak išlo o investovanie podľa tohto zákona. V prejednávanej veci ale o tento prípad nešlo. Žalovaní nezodpovedajú za vzniknutú ujmu žalobcov ani podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o náhrade škody, lebo ich majetková ujma nevznikla tým, že by žalovaní porušili právnu povinnosť. Výrok rozsudku, ktorým žalovaným nebola priznaná náhrada trov konania, odôvodnil okresný súd poukazom na § 142 ods. 1 O.s.p.

Na odvolanie žalobcov 1/ a 2/ Krajský súd v Bratislave rozsudkom zo 7. februára 2008 sp. zn. 6 Co 149/2007 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a žalovaným nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Na odôvodnenie výroku vo veci samej zhodne so súdom prvého stupňa uviedol, že štát v zmysle zákona č. 58/1969 Zb. nenesie zodpovednosť za majetkovú ujmu, ktorá vznikla žalobcom. V rámci súkromnoprávneho vzťahu založeného dvojstrannými právnymi úkonmi M. a spoločnosti H., o.c.p., a.s. žalované orgány nevykonávali žiadnu činnosť spojenú s ich právomocami a nemohli porušiť žiadne povinnosti ustanovené právnymi normami. Nešlo o prípad, na ktorý by sa vzťahoval zákon č. 385/1999 Z.z. o kolektívnom investovaní, preto štát ani nevykonával dohľad v zmysle tohto zákona. So zreteľom na obsah daného súkromnoprávneho vzťahu štát nenesie zodpovednosť ani podľa ustanovení § 415 a § 420 Občianskeho zákonníka.

Rozsudok odvolacieho súdu napadli žalobcovia 1/ a 2/ dovolaním, ktoré odôvodnili tým, že „predložené listinné dôkazy a verejne známe skutočnosti ako aj skutočnosti známe žalovaným orgánom z ich činnosti od roku 1997 jasne a nepochybniteľne a súčasne hodnoverne a verifikovane dokazujú právne relevantné skutočnosti zásadného významu pre rozhodnutie vo veci samej. Tieto dôkazy preukazujú zavinenie žalovaných orgánov na vzniku škody žalobcov spôsobenej nesprávnym úradným postupom orgánov štátu, predovšetkým orgánov vystupujúcich v konaní na strane žalovaných, ktoré sa vo svojich vyjadreniach k žalobe nepriamo priznávajú k zavineniu škody a snažia sa svoju zodpovednosť preniesť na iné orgány. Súčasne preukazujú, že tieto orgány nekonali v súlade s platným právnym poriadkom“. Žalované orgány štátu neprijali včas žiadne opatrenia na zabránenie vzniku škody hroziacej žalobcom (ich právnemu predchodcovi). Nesplnili si teda svoju právnu povinnosť v súlade s ich postavením a kompetenciami, ktoré im stanovuje zákon ako

v legislatívnej a procesnej oblasti. Príčinná súvislosť medzi ich nekonaním a vznikom škody vyplýva z vyjadrení štátnych orgánov. Štát a jeho orgány postupovali vo veci nebankových subjektov v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky a jej zákonmi. Z ich postavenia orgánov štátnej moci a správy vyplývala ich povinnosť postupovať pri výkone úloh z úradnej povinnosti tak, aby občanom nevznikala škoda. Tieto orgány už v roku 1997 vedeli že podnikateľskou činnosťou nebankových subjektov hrozí akútne nebezpečenstvo vzniku škody, avšak konať začali až po vzniku škody. V rámci svojich kompetencií neprijali žiadne preventívne opatrenia na predchádzanie vzniku škody občanov, i keď im to zákon prikazoval. Nesú zodpovednosť tiež podľa § 415, § 417 a § 420 Občianskeho zákonníka. Podľa zákona č. 58/1969 Zb. je ich zodpovednosť daná aj tým, že tu ide o zodpovednosťou objektívnu bez zreteľa na zavinenie, ktorej sa nemožno nijako zbaviť, lebo zákon nepozná žiadne liberačné dôvody. Zo všetkých uvedených dôvodov žalobcovia žiadali, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave zrušil a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie.

Žalovaní 1/ a 2/ sa k dovolaniu nevyjadrili.

Žalovaná 3/ vo svojom vyjadrení žiadala dovolanie odmietnuť, lebo tento opravný prostriedok žalobcov nie je procesne prípustný. Pre prípad, že by dovolací súd dospel k záveru o procesnej prípustnosti dovolania, žiadala mimoriadny opravný prostriedok žalobcov zamietnuť ako neopodstatnený (z dôvodov, ktoré podrobne vysvetlila vo vyjadrení).

Žalovaná 4/ sa vyjadrila, že dovolanie žalobcov nie je procesne prípustné. Navrhla ho odmietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podali včas účastníci konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpení advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 236 a nasl. O.s.p.).

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti takému rozsudku

odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu.

Žalobcovia 1/ a 2/ dovolaním nenapadli zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, ale taký potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že dovolanie proti nemu je prípustné. Dovolací súd v prejednávanej veci dosiaľ nerozhodoval, preto ani nevyslovil právny názor, ktorým by boli súdy viazané. Z týchto dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že dovolanie žalobcov nie je podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. procesne prípustné.

Dovolanie žalobcov by vzhľadom na vyššie uvedené mohlo byť procesne prípustné len ak by konanie, v ktorom bol vydaný napadnutý rozsudok, bolo postihnuté niektorou zo závažných procesných väd v zmysle § 237 O.s.p. Povinnosť skúmať, či konanie nie je zaťažené niektorou z nich, vyplýva pre dovolací súd z ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. Dovolací súd sa preto neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal tiež otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p. Toto ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu (aj rozsudku) odvolacieho súdu vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Žalobcovia 1/ a 2/ existenciu väd konania v zmysle § 237 O.s.p. netvrdili a procesné vady tejto povahy v dovolacom konaní nevyšli najavo. Prípustnosť ich dovolania preto z tohto ustanovenia nevyplýva.

Pokiaľ dovolatelia tvrdia, že odvolací súd rozhodol na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu, je potrebné uviesť, že neúplné skutkové zistenia nie sú procesnou vadou konania v zmysle § 237 O.s.p., ani dôsledkom alebo prejavom vady takejto povahy. Ak mali

na myslí tiež prípadné nesprávne hodnotenie dôkazov, dovolací súd uvádza, že ani prípadné nesprávne vyhodnotenie dôkazov súdom nie je skutočnosťou zakladajúcou prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia (a ani v prípade procesne prípustného dovolania nie je spôsobilým dovolacím dôvodom v zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. [viď R 42/1993; neprípustnosť takého dôvodu je daná charakterom dovolacieho konania, v ktorom sa už dôkazy nevykonávajú (§ 243a ods. 2 O.s.p.), a tak ani neprislúcha dovolaciemu súdu, aby prehodnocoval dôkazy vykonané v základnom konaní].

Dovolatelia tiež namietajú, že súdy „vec posudzovali výlučne len z hľadiska v súčasnosti preukázateľne nedokonalkej právnej úpravy činnosti nebankových subjektov, t.j. zákona č. 21/1992 Zb. o bankách, zákona č. 248/1992 Zb. o investičných spoločnostiach a investičných fondoch, zákona č. 385/1999 Z.z. o kolektívnom investovaní, ale aj z hľadiska platnej právnej úpravy spoločenských vzťahov v čase vzniku škody, ktoré ukladali orgánom štátu vo veci konať z úradnej povinnosti z hľadiska existencie preventívnych a profilaktických opatrení, ktoré z tejto právnej úpravy priamo pre tieto orgány štátu vyplývali a ktoré pri ich realizácii vzhľadom k ich obsahu mohli účelne zabrániť vzniku škody“. Táto námietka sa z hľadiska obsahového netýka žiadnej procesnej vady, a už vôbec nie procesnej vady v zmysle § 237 O.s.p. Ide tu jednoznačne o námietku nesprávneho právneho posúdenia veci. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov je v rozhodovaní Najvyššieho súdu Slovenskej republiky síce všeobecne považované za relevantný dovolací dôvod, ktorým možno odôvodniť procesne prípustné dovolanie (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), zároveň je ale zhodne zastávaný názor, že (ani prípadné) nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov samo o sebe nezakladá zmatečnosť rozhodnutia a nie je procesnou vadou konania v zmysle § 237 O.s.p., lebo (ani prípadným) nesprávnym právnym posúdením veci súd nezaťažuje konanie procesnou vadou podľa tohto ustanovenia (viď rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky napríklad sp. zn. 1 Cdo 102/2004, sp. zn. 2 Cdo 282/2006, sp. zn. 3 Cdo 174/2005 a sp. zn. 4 Cdo 165/2003).

Zo všetkých uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že prípustnosť dovolania žalobcov proti rozsudku odvolacieho súdu nemožno vyvodiť ani z § 237 O.s.p. Keďže prípustnosť ich dovolania nemožno vyvodiť zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, odmietol ho Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. So zreteľom na odmietnutie dovolania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní neboli žalobcovia 1/ a 2/ úspešní a právo na náhradu trov dovolacieho konania vzniklo žalovaným (§ 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd žalovaným nepriznal náhradu trov dovolacieho konania, lebo v dovolacom konaní nepodali návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 19. júna 2008

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: